

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง สิทธิอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ของพนักงานส่วนตำบลกรณีนายกองค์การ
บริหารส่วนตำบลปฏิเสธไม่ให้เงินรางวัลประจำปี

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๙.๕/๑๐๖๐๘ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ดังนี้

๑. นาย อ. ตำแหน่งรองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (นักบริหารงานท้องถิ่น ระดับต้น) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวลิม อำเภอดำรงวิทยารุจิรา จังหวัดสุพรรณบุรี เดิมเคยปฏิบัติงาน ณ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา อำเภอบางบาล จังหวัดสุพรรณบุรี ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ และได้โอน (ย้าย) ไปองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวลิม อำเภอดำรงวิทยารุจิรา จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

๒. นาย ก. ตำแหน่งนักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจันทน์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี เดิมเคยปฏิบัติงาน ณ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา อำเภอบางบาล จังหวัดสุพรรณบุรี ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ และได้โอน (ย้าย) ไปองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจันทน์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

๓. นาย อ. ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ และนาย ก. ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา เพื่อขอรับเงินประโยชน์ตอบแทนอื่น เป็นกรณีพิเศษอันมีลักษณะเป็นเงินรางวัลประจำปีสำหรับพนักงานส่วนตำบล ลูกจ้าง และพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๔. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลาได้มีหนังสือองค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา ที่ สน ๗๖๕๐๑/๕๖ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ถึงนาย อ. และหนังสือองค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา ที่ สน ๗๖๕๐๑/๕๗ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ถึงนาย ก. ว่า มีคุณสมบัติไม่ตรงตามเงื่อนไขคุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับเงินประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษอันมีลักษณะเป็นเงินรางวัลประจำปี

๕. นาย อ. ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และนาย ก. ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา อุทธรณ์การปฏิเสธการขอรับเงินประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษอันมีลักษณะเป็นเงินรางวัลประจำปี

๖. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลาพิจารณาแล้วไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ดังกล่าว จึงได้รายงานความเห็นพร้อมเหตุผลต่อนายอำเภอบางบาล และนายอำเภอบางบาลได้รายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรีเพื่อพิจารณาวินิจฉัยคำอุทธรณ์ดังกล่าว

๗. คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดสกลนคร (ก.อบต. จังหวัดสกลนคร) ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๔ มีมติเห็นชอบให้หารือประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ในกรณีนี้ต่อคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล (ก.อบต.)

๘. ก.อบต. ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ ได้พิจารณาประเด็นข้อหารือของ ก.อบต. จังหวัดสกลนคร แล้ว เห็นว่า ข้อหารือดังกล่าวเป็นประเด็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น และกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง จึงมีมติให้หารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติรวมสามประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การอุทธรณ์การปฏิเสธการขอรับเงินประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษอันมีลักษณะเป็นเงินรางวัลประจำปี จะต้องอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ตามประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดสกลนคร เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ (๓) ประกอบกับมาตรา ๒๕ วรรคเจ็ด แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดย ก.อบต. เห็นว่า เมื่อประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดสกลนคร เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ฯ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นฯ ได้กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งไว้แล้ว ดังนั้น การอุทธรณ์การปฏิเสธการขอรับเงินประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษอันมีลักษณะเป็นเงินรางวัลประจำปี ควรดำเนินการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นฯ

ประเด็นที่สอง ถ้าเป็นการโต้แย้งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นฯ พนักงานส่วนตำบลทั้งสองรายต้องโต้แย้งตามข้อ ๕ หรือข้อ ๒๗ แห่งประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดสกลนคร เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ฯ โดย ก.อบต. เห็นว่า การจ่ายเงินประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษอันมีลักษณะเป็นเงินรางวัลประจำปี เป็นการใช้อำนาจตามประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดสกลนคร เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการกำหนดเงินประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษอันมีลักษณะเป็นเงินรางวัลประจำปีสำหรับพนักงานส่วนตำบล ลูกจ้าง และพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ (๒) ประกอบกับมาตรา ๒๕ วรรคเจ็ด แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นฯ เมื่อการโต้แย้งตามข้อ ๕ จะต้องเป็นกรณีที่พนักงานส่วนตำบลผู้ใดถูกสั่งลงโทษทางวินัยตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวน การลงโทษทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการเนื่องจากเหตุหนึ่งเหตุใดตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ แต่การปฏิเสธการขอรับเงินประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษอันมีลักษณะเป็นเงินรางวัลประจำปี มิใช่การสั่งลงโทษทางวินัย โดยเป็นการใช้อำนาจในเรื่องการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยแท้ การโต้แย้งการปฏิเสธการขอรับเงินดังกล่าวจึงมีลักษณะเป็นการร้องทุกข์ตามข้อ ๒๗ ซึ่งกำหนดว่า พนักงานส่วนตำบลผู้ใดเห็นว่าผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อตนโดยไม่ถูกต้อง หรือไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามกฎหมายหรือปฏิบัติให้เกิดความคับข้องใจต่อตน หรือมีกรณีที่ไม่อาจยื่นอุทธรณ์ตามหมวด ๒ ผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ได้ โดยให้ร้องทุกข์ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์

ประเด็นที่สาม ถ้าการโต้แย้งดังกล่าวจะต้องดำเนินการตามข้อ ๒๗ แห่งประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดสกลนคร เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ฯ จะต้องร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาสังกัดเดิมหรือผู้บังคับบัญชาสังกัดใหม่ โดย ก.อบต. เห็นว่า เมื่อข้อ ๓๔ วรรคหนึ่ง แห่งประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดสกลนครดังกล่าวกำหนดว่า ในกรณีผู้มีสิทธิร้องทุกข์ได้โอนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ยื่นเรื่องร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นสังกัดใหม่ของผู้ยื่น จึงเห็นว่า ควรร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นสังกัดใหม่ของผู้ยื่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานที่ปฏิบัติงานเลขานุการ ก.อบต. พิจารณาแล้ว เห็นว่า เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อคณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้ง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นโดยรวม จึงขอหารือแนวทางปฏิบัติว่า ความเห็นของ ก.อบต. ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ ที่ได้พิจารณาประเด็นข้อหารือของ ก.อบต. จังหวัดสกลนคร ทั้งสามประเด็นถูกต้องหรือไม่

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ได้พิจารณาข้อหารือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) ผู้แทนจังหวัดสกลนคร และผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาสองประเด็นและมีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การอุทธรณ์หรือโต้แย้งการปฏิเสธการขอรับเงินประโยชน์ตอบแทนอื่น เป็นกรณีพิเศษอันมีลักษณะเป็นเงินรางวัลประจำปี ของนาย อ. และนาย ก. จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์ที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดสกลนคร เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และถ้าเป็นการอุทธรณ์หรือโต้แย้งตามประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดสกลนครดังกล่าว พนักงานส่วนตำบลทั้งสองรายต้องอุทธรณ์หรือโต้แย้งตามข้อ ๕ หรือข้อ ๒๗

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เห็นว่า การที่นายกองคการบริหารส่วนตำบลโคกศิลาปฏิเสธการขอรับเงินประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษอันมีลักษณะเป็นเงินรางวัลประจำปี ของนาย อ. และนาย ก. เนื่องจากมีคุณสมบัติไม่ตรงตามเงื่อนไขคุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับเงินดังกล่าวตามประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดสกลนคร เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการกำหนดเงินประโยชน์ตอบแทนอื่น เป็นกรณีพิเศษอันมีลักษณะเป็นเงินรางวัลประจำปีสำหรับพนักงานส่วนตำบล ลูกจ้าง และพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓^๑ (๒)

^๑มาตรา ๑๓ คณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์และดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามที่มีความจำเป็นเฉพาะสำหรับข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

และมาตรา ๒๕ วรรคเจ็ด^๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับหนังสือสำนักงาน ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๙.๓/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๙ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการกำหนดเงินประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษอันมีลักษณะเป็นเงินรางวัลประจำปี โดยปรากฏว่า ในคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา ที่ ๔๖๔/๒๕๖๓ เรื่อง การให้พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้าง พนักงานจ้างได้รับประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ ไม่มีชื่อของนาย อ. และนาย ก. เป็นผู้ได้รับเงินดังกล่าว ซึ่งเป็นการปฏิเสธไม่ให้เงินประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษอันมีลักษณะเป็นเงินรางวัลประจำปีฯ จึงเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของพนักงานส่วนตำบลทั้งสองราย และเป็นคำสั่งทางปกครองตามบทนิยามในมาตรา ๕^๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

สำหรับการอุทธรณ์หรือโต้แย้งการปฏิเสธการขอรับเงินประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษอันมีลักษณะเป็นเงินรางวัลประจำปีฯ นั้น คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๑)

(๒) กำหนดจำนวนและอัตราตำแหน่ง อัตราเงินเดือนและวิธีการจ่ายเงินเดือน และประโยชน์ตอบแทนอื่น สำหรับข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการคัดเลือก การบรรจุและแต่งตั้ง การย้าย การโอน การรับโอน การเลื่อนระดับ การเลื่อนขึ้นเงินเดือน การสอบสวน การลงโทษทางวินัย การให้ออกจากราชการ การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์

(๔) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการบริหารและการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๕) กำกับ ดูแล ตรวจสอบ แนะนำและชี้แจง ส่งเสริมและพัฒนาความรู้แก่ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด

การดำเนินการตาม (๑) ถึง (๕) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด

^๒มาตรา ๒๕ องค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ในเขตจังหวัดหนึ่ง ให้มีคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลร่วมกันคณะหนึ่ง ทำหน้าที่บริหารงานบุคคลสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งที่อยู่ในเขตจังหวัดนั้น ประกอบด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

ให้นำความในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ โดยให้การใช้อำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติดังกล่าวเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล หรือประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วแต่กรณี

^๓มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล ในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

(๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ฯลฯ

ฯลฯ

ในแต่ละจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๓^๕ (๓) ประกอบกับมาตรา ๒๕ วรคเจ็ด^๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นฯ ซึ่งให้นำหน้าที่และอำนาจในส่วนนี้ของคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาใช้บังคับแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลในแต่ละจังหวัดด้วย โดยอนุโลม

เมื่อคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลในแต่ละจังหวัดได้อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าวออกประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ กล่าวคือ ประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดสกลนคร เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๘ และประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดอุดรธานี เรื่อง หลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับสิทธิการอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์และการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาเกี่ยวกับการอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ของพนักงานส่วนตำบลในจังหวัดสกลนครและจังหวัดอุดรธานีไว้ ซึ่งประกาศทั้งสองฉบับมีเนื้อความทำนองเดียวกันเพราะนำเนื้อความตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับสิทธิการอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์และการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ไปกำหนดไว้ โดยข้อ ๕^๖ แห่งประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลทั้งสองฉบับดังกล่าว กำหนดให้พนักงานส่วนตำบลซึ่งถูกสั่งลงโทษทางวินัยตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวน การลงโทษทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการเนื่องจากเหตุหนึ่งเหตุใดตามหลักเกณฑ์

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^๖ข้อ ๕ พนักงานส่วนตำบลผู้ใดถูกสั่งลงโทษทางวินัยตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวน การลงโทษทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการเนื่องจากเหตุหนึ่งเหตุใดตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข เกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ ดังต่อไปนี้

(๑) ขาดคุณสมบัติทั่วไปหรือมีลักษณะต้องห้ามเบื้องต้นสำหรับพนักงานส่วนตำบล ตามข้อ ๕ (๔)

(๒) เจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ ตามข้อ ๖ (๑)

(๓) ไม่สามารถปฏิบัติราชการ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล กำหนด ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในระดับอันเป็นที่พอใจของทางราชการ ตามข้อ ๖ (๕)

(๔) หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการหรือประพฤติดน ไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการตามข้อ ๗

(๕) ถูกแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนซึ่งการสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะฟัง ลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ แต่มีมลทินหรือมีหมองในเรื่องที่ถูกลสอบสวน ถ้าให้รับราชการต่อไป จะเป็นการเสียหายแก่ราชการตามข้อ ๘

(๖) ต้องรับโทษจำคุกโดยคำสั่งของศาลหรือต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ ซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ตามข้อ ๙

ให้ผู้ที่มีสิทธิอุทธรณ์ได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามหมวดนี้

การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งลงโทษทางวินัย หรือคำสั่งให้ออกจากราชการ

และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวได้ และข้อ ๒๗^๗ กำหนดให้พนักงานส่วนตำบลผู้ใดเห็นว่าผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อตนโดยไม่ถูกต้อง หรือไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามกฎหมายหรือปฏิบัติให้เกิดความคับข้องใจต่อตน หรือมีกรณีที่ไม่อาจยื่นอุทธรณ์ตามหมวด ๒ ผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ได้ ดังนั้น เมื่อกรณีตามข้อหาหรือไม่ใช่การลงโทษทางวินัยหรือการให้ออกจากราชการ นาย อ. และนาย ก. จึงไม่อาจใช้สิทธิอุทธรณ์การปฏิเสธการขอรับเงินประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษอันมีลักษณะเป็นเงินรางวัลประจำปีฯ ตามข้อ ๕^๘ หากนาย อ. และนาย ก. เห็นว่า การปฏิเสธการขอรับเงินประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษอันมีลักษณะเป็นเงินรางวัลประจำปีฯ เป็นกรณีที่ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อตนโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย ก็มีสิทธิร้องทุกข์ได้ภายในสามสิบวันนับแต่ทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อ ๒๗ แห่งประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลทั้งสองฉบับดังกล่าว

ด้วยเหตุที่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นฯ ได้กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์และโต้แย้งคำสั่งทางปกครองไว้โดยเฉพาะแล้ว จึงไม่อาจนำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง^๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาใช้บังคับได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓๐^{๑๐} วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ โดยเทียบเคียงความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ในเรื่องเสร็จที่ ๓๐๑/๒๕๔๒^{๑๑}

^๗ข้อ ๒๗ พนักงานส่วนตำบลผู้ใดเห็นว่าผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อตนโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามกฎหมายหรือปฏิบัติให้เกิดความคับข้องใจต่อตน หรือมีกรณีที่ไม่อาจยื่นอุทธรณ์ตามหมวด ๒ ผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ได้ โดยให้ร้องทุกข์ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์

การร้องทุกข์ตามวรรคหนึ่ง ในกรณีเหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากผู้บังคับบัญชาอื่นที่มีไขนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ร้องทุกข์ต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หากผู้ร้องทุกข์ไม่ได้รับคำชี้แจงจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลภายในสิบห้าวัน หรือได้รับคำชี้แจงไม่เป็นที่พอใจ ให้ดำเนินการตามวรรคสาม

การร้องทุกข์กรณีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ดำเนินการตามวรรคสอง หรือกรณีเหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลเพื่อส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และร้องทุกข์ ตามข้อ ๙ พิจารณาทำความเห็นเสนอ และคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลต้องพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่เลขานุการคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลได้รับเรื่องร้องทุกข์ เมื่อคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลมีมติเป็นประการใด ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้นโดยพลัน มติของคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลให้ถือเป็นที่สุด

^๘โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖, ข้างต้น

^๙มาตรา ๔๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๘ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองใดไม่ได้ออกโดยรัฐมนตรีและไม่มีความหมายกำหนดขั้นตอนอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองไว้เป็นการเฉพาะ ให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้นโดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๐}มาตรา ๓ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งที่กำหนดในกฎหมาย

^{๑๑}บันทึก เรื่อง อำนาจของปลัดกระทรวงมหาดไทยในการรับพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ของข้าราชการตำรวจตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๔๒๐ ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ประเด็นที่สอง ในกรณีที่เป็นกรรณร้องทุกข์ นาย อ. และนาย ก. ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิร้องทุกข์ ต้องยื่นเรื่องร้องทุกข์ต่อผู้ใด

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เห็นว่า ตามข้อ ๓๔ วรรคหนึ่ง^{๑๒} แห่งประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดสกลนคร เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ฯ และข้อ ๓๔ วรรคหนึ่ง^{๑๓} แห่งประกาศคณะกรรมการพนักงาน ส่วนตำบลจังหวัดอุดรธานี เรื่อง หลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับสิทธิการอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ฯ ได้กำหนดว่า ในกรณีผู้มีสิทธิร้องทุกข์ได้ออนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ยื่นเรื่องร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นสังกัดใหม่ของผู้ยื่น เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า นาย อ. ตำแหน่งรองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (นักบริหารงานท้องถิ่น ระดับต้น) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสิม อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร เดิมเคยปฏิบัติงาน ณ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ระหว่าง วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ และได้โอน (ย้าย) ไปองค์การบริหารส่วนตำบล หนองบัวสิม อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ซึ่งอยู่ในจังหวัด เดียวกัน ดังนั้น นาย อ. จึงต้องยื่นเรื่องร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดสกลนคร ตามข้อ ๓๔ วรรคหนึ่ง แห่งประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดสกลนครดังกล่าว ส่วนนาย ก. ตำแหน่งนักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจันทน์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี เดิมเคยปฏิบัติงาน ณ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกศิลา อำเภอ เจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ และได้โอน (ย้าย) ไปองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจันทน์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ดังนั้น นาย ก. จึงต้องยื่นเรื่องร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการข้าราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นสังกัดใหม่ คือ คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดอุดรธานี ตามข้อ ๓๔ วรรคหนึ่ง แห่งประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดอุดรธานีดังกล่าว

อนึ่ง คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมีข้อสังเกตว่า การที่ข้อ ๓๔ กำหนดว่า ผู้มีสิทธิร้องทุกข์ที่โอนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ยื่นเรื่องร้องทุกข์ต่อ คณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นสังกัดใหม่ของผู้ยื่น และในกรณีคณะกรรมการ ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นสังกัดใหม่พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ในทางที่เป็นคุณ แก่ผู้ร้องทุกข์ ให้ส่งมตินั้นไปให้นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสังกัดใหม่สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไป

^{๑๒}ข้อ ๓๔ ในกรณีผู้มีสิทธิร้องทุกข์ได้ออนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นให้ยื่นเรื่องร้องทุกข์ ต่อคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นสังกัดใหม่ของผู้ยื่น

ฯลฯ

ฯลฯ

ในกรณีคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานท้องถิ่นสังกัดใหม่พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ ในทางที่เป็นคุณกับผู้ร้องทุกข์ ให้ส่งมตินั้นไปให้นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสังกัดใหม่สั่งหรือปฏิบัติ ให้เป็นไปตามนั้น แล้วแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลสังกัดเดิมดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

^{๑๓}ข้อ ๓๔ ในกรณีผู้มีสิทธิร้องทุกข์ได้ออนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นให้ยื่นเรื่องร้องทุกข์ ต่อคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นสังกัดใหม่ของผู้ยื่น

ฯลฯ

ฯลฯ

ในกรณีคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานท้องถิ่นสังกัดใหม่พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ ในทางที่เป็นคุณกับผู้ร้องทุกข์ ให้ส่งมตินั้นไปให้นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสังกัดใหม่สั่งหรือปฏิบัติ ให้เป็นไปตามนั้น แล้วแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลสังกัดเดิมดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ตามนั้น แล้วแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลสังกัดเดิมดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง อาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ เนื่องจากคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นสังกัดใหม่หรือองค์การบริหารส่วนตำบลที่พนักงานส่วนตำบลโอนย้ายไปสังกัดใหม่ย่อมไม่ทราบข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นอันเป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ นอกจากนี้ การดำเนินการดังกล่าวยังอาจไม่สอดคล้องกับมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง^{๑๔} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นฯ ที่กำหนดว่า องค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ในเขตจังหวัดหนึ่ง ให้มีคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลร่วมกันคณะหนึ่ง ทำหน้าที่บริหารงานบุคคลสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งที่อยู่ในเขตจังหวัดนั้นด้วยเหตุนี้ แม้ว่าคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นสังกัดใหม่จะพิจารณาเรื่องร้องทุกข์แล้วมีผลเป็นเช่นไร ก็อาจมีผลผูกพันให้คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลสังกัดเดิมต้องปฏิบัติตาม ดังนั้น คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองจึงเห็นว่า สมควรที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบลจะพิจารณาทบทวนประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่องมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับสิทธิการอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์และการร้องทุกข์ฯ โดยอาจกำหนดให้คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลสังกัดเดิมเป็นผู้พิจารณาเรื่องร้องทุกข์ของพนักงานส่วนตำบลที่โอนย้ายไป เพื่อมิให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติในอนาคต

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๖๔

^{๑๔}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น